

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH W DIECEZJALNYM OŚRODKU ADOPCYJNO – OPIEKUŃCZYM W TORUNIU

Naczelną zasadą obowiązującą wszystkich pracowników Diecezjalnego Ośrodka Opiekuńczo-Adopcyjnego w Toruniu jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Każdy pracownik traktuje dziecko z szacunkiem, szanując jego prawa. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Działając na podstawie art. 22b Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich Dyrektor Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego w Toruniu z dniem 1 sierpnia 2024 r. wprowadza do stosowania „Standardy ochrony małoletnich”, których naczelnym celem jest stworzenie Ośrodka bezpiecznego dla dzieci.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH (zwane dalej „Standardami”)

Celem Standardów jest zapewnienie bezpieczeństwa małoletnim przebywającym na terenie Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu (zwanego dalej „Ośrodkiem”), dbałość o ich dobro, a w określonych sytuacjach podejmowanie działań zmierzających do zaspokojenia ich interesów oraz potrzeb. Standardy są dostępne dla rodziców/opiekunów, osób sprawujących pieczę, a także dla małoletnich w wersji skróconej, zrozumiałej dla dzieci.

STANDARD 1 - POLITYKA

Ośrodek ustanowił i wprowadził w życie „Politykę ochrony małoletnich”

STANDARD 2 – PERSONEL

Ośrodek przeprowadza proces zatrudnienia pracowników zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji oraz monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu małoletnich.

STANDARD 3 – PROCEDURY

W ośrodku funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia krzywdzenia małoletnich oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa małoletniego.

STANDARD 4 – MONITORING

Ośrodek raz do roku monitoruje oraz okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

PODSTAWY PRAWNE POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH:

- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809),
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023. poz. 1606)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2024. poz. 177)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 424.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17),
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061),
- Ustawa o ochronie danych osobowych
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1)
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465)
- Regulamin Organizacyjny Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu
- Polityka Bezpieczeństwa w Diecezjalnym Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Toruniu

OBJAŚNIENIE TERMINÓW

1. Personel Ośrodka - to pracownicy zatrudnieni zarówno na umowę o pracę oraz wykonujące pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej w Ośrodku, a także stażysta, praktykant i wolontariusz
2. Ośrodek lub DOAO to skrócone nazwy Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu.
3. Dzieckiem jest każda osoba małoletnia, czyli taka która nie ukończyła 18 roku życia lub nie zawarła związku małżeńskiego przed 18 rokiem życia.
4. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy lub osoba opiekująca się tymczasowo do czasu ustanowienia opieki prawnej przez Sąd.
5. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka/opiekunów prawnych. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
6. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika Ośrodka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
7. Koordynator to osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich wyznaczona przez Dyrektora Ośrodka.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.
9. Standardy - Standardy Ochrony Małoletnich w Diecezjalnym Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Toruniu.

STANDARD 1 – POLITYKA

Ośrodek ustanowił i wprowadził w życie „Politykę Ochrony Małoletnich” zawierającą:

1. Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu (rozwinięte w standardzie 2 dotyczącym personelu)
2. Sposoby reagowania w ośrodku na podejrzenie, że dziecko doświadcza krzywdzenia wraz ze schematem interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez:
 - Rodzica i opiekuna
 - Osobę trzecią
 - Osobę małoletnią

(rozwinięte w Standardzie 3 dotyczącym procedur)

3. Zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnim a personelem Ośrodka – pracownikami, wolontariuszami, stażystami i praktykantami, w szczególności zachowania niedozwolone wobec dzieci

Założenia ogólne:

1. Naczelną zasadą obowiązującą cały personel Ośrodka jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Każda osoba personelu traktuje dziecko z szacunkiem, szanując jego prawa i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.
3. Wszystkie osoby działające na terenie Ośrodka zobowiązane są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozeznania, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są bezpieczne, uzasadnione, sprawiedliwe i adekwatne do sytuacji.
4. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych.

Komunikacja z małoletnim - zasady:

1. W komunikacji z dziećmi zachowujemy cierpliwość i szacunek
2. Komunikujemy się z dzieckiem w sposób zrozumiały, adekwatny do jego wieku, etapu rozwojowego, posiadanych barier w posługiwaniu się językiem, uwarunkowań środowiskowych i innych
3. Słuchamy uważnie dzieci i udzielamy im odpowiedzi adekwatnych do wieku i sytuacji, komunikując się staramy się aby nasza twarz była na poziomie twarzy dziecka, wierzymy dzieciom, ufamy im (tylko 3-5% dzieci mówi nieprawdę)
4. Podejmując decyzje dotyczące dziecka, informujemy je o tym, musimy je wysłuchać i uwzględnić jego oczekiwania
5. Dziecko ma prawo do prywatności, jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe
6. W razie konieczności odbycia rozmowy z dzieckiem na osobności zapewniamy jemu takie warunki aby miało poczucie bezpieczeństwa oraz prowadzimy ją za pisemną zgodą rodzica oraz opiekuna prawnego
7. Zapewniamy dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo z jakąś sytuacją, zachowaniem czy słowami, mogą o tym powiedzieć nam lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i / lub pomocy
8. W przypadku kontaktu z dzieckiem na osobności dbamy o to aby być w zasięgu wzroku i słuchu współpracowników, zgłosić im potrzebę tej rozmowy, pozostawić otwarte drzwi do pomieszczenia
9. Unikamy zbędnego ryzyka, pracując z dziećmi upewniamy się, że sprzęt i wyposażenie są używane w sposób zgodny z przeznaczeniem a otoczenie jest bezpieczne
10. Doceniamy i szanujemy wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażujemy i traktujemy równo, nie faworyzujemy

Zachowania niedozwolone w relacjach pracowników z dziećmi, nigdy:

1. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka osobom nieuprawnionym, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek małoletniego, informacje o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
2. Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny, niedopuszczalne jest używanie wulgarnych słów, gestów, żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności lub atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
3. Zabronione jest stosowanie przemocy wobec małoletniego, nie wolno nam bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
4. Nie wolno nam zawstydzać, upokarzać, lekceważyć, obrażać i krzyczeć do dziecka w sytuacji innej niż zagrożenie.
5. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku małoletniego dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie, w tym również przez osoby trzecie (dopuszcza się utrwalanie wizerunku w związku z działalnością Ośrodka, wyłącznie na podstawie zgody udzielonej przez rodzica lub opiekuna prawnego).
6. Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji posiadających znamiona relacji osobistych, towarzyskich wykraczających poza standardowe formy działalności z udziałem dzieci, jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych - seksualne komentarze, żarty, gesty, udostępnianie treści erotycznych, pornograficznych, w tym za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji.
7. Nie wolno nam zapraszać dzieci do swojego prywatnego mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy, kontaktować się przez prywatne kanały komunikacyjne i profile w mediach społecznościowych – dopuszczalną formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami prawnymi są oficjalne kanały służbowej komunikacji.
8. Nie wolno nam częstować dzieci żadnymi produktami bez zgody rodzica lub opiekuna prawnego oraz nie proponować i samemu używać żadnych niedozwolonych substancji w jego obecności, zabronione jest używanie alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz innych nielegalnych substancji.

9. Nie wolno nam podejmować innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem, nie wolno dotykać małego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny (kontakt fizyczny jest dozwolony tylko wówczas gdy spełnia zasady bezpiecznego kontaktu i jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym, konkretnym momencie - należy kierować się profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny np. przytulenie i zachowując świadomość, że taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie).
10. Nie należy angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi.
11. Szczególną ostrożność należy zachować wobec dziecka, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania, takie doświadczenia mogą powodować, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi - w takich sytuacjach powinno reagować się z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
12. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, ani wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji władzy.
13. W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka (np. pomaganie dziecku w ubieraniu, rozbieraniu, jedzeniu, myciu, w korzystaniu z toalety) należy kontakt ograniczyć do minimum i przeprowadzić w obecności innego pracownika.

4. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małymi - działania pożądane i niedozwolone

Działania pożądane:

1. Dzieci mają prawo do przebywania w bezpiecznym środowisku, pod opieką dorosłych
2. Małolatni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania.
3. Dzieci uznają prawo innych małych do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny,

cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność.

4. Zachowanie i postępowanie dzieci wobec rówieśników nie narusza ich poczucia godności / wartości osobistej, dzieci są zobowiązane do respektowania praw i wolności osobistych swoich rówieśników, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania - w ramach przyjętych norm i wartości
5. Kontakty między dziećmi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, poprzez m.in. używanie zwrotów grzecznościowych typu proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
6. Dzieci budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą
7. Dzieci okazują zrozumienie dla trudności i problemów innych małoletnich i oferują im pomoc, nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich i nie krytykują
8. W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych.
9. Dzieci mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich w sposób wolny od agresji i przemocy
10. Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród dzieci nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu agresji i przemocy wobec innych dzieci
11. Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy, brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników Ośrodka o zaistniałych zagrożeniach
12. Jeśli dziecko jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego agresji lub przemocy, ma obowiązek zgłosić to osobie dorosłej

13. Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy może uzyskać w Ośrodku pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.
14. Małoletni uczestniczący w spotkaniach na terenie Ośrodka powinni zachowywać się w sposób bezpieczny – o czym zostaną zapoznani w standardach ochrony małoletnich w wersji dla dzieci.

Działania niedozwolone:

1. Stosowanie agresji i przemocy przez małoletnich wobec dzieci i innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach np. bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie, wymuszenia, rzucenie w kogoś przedmiotami, wymuszenia, napastowanie seksualne;
 - b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np. obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z ofiary, bezpośrednie obrażanie, plotki, przedrzeźnianie, groźby;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach np. poniżanie, milczenie, manipulowanie, wulgarne gesty, niszczenie, zabieranie rzeczy, straszenie, szantażowanie.
2. Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Ośrodku, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek, itp.), używanie ognia na terenie Ośrodka.
3. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu.
4. Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności Ośrodka.
5. Nieuzasadnione opuszczenie sali bez zgody prowadzącego.
6. Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń na terenie Ośrodka z udziałem innych osób bez ich zgody.
7. Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dzieci

1. Ośrodek zapewnia najwyższe Standardy ochrony danych osobowych dzieci. Dane osobowe dzieci są przez pracowników Ośrodka bezwzględnie chronione zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz procedurami określonymi w regulacjach wewnętrznych Ośrodka – Polityką Bezpieczeństwa Ośrodka.
2. Dyrektor Ośrodka upoważnia pracowników do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w zbiorach tradycyjnych, czyli papierowych, oraz w systemach informatycznych. Pracownicy pisemnie oświadczają, że zapoznali się i będą przestrzegać przepisów o ochronie danych osobowych zawartych w „Polityce Ochrony Danych Osobowych” oraz „Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych” obowiązujących w Ośrodku.
3. Praktykanci, stażyści oraz wolontariusze pisemnie zobowiązują się do zachowania tajemnicy wszelkich danych i informacji powziętych z Ośrodka.
4. Pracownicy Ośrodka nie mogą rozmawiać z osobami postronnymi na temat sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, materialnej dziecka, lub członków jego rodziny.
5. Ośrodek, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
6. Pracownikom Ośrodka nie wolno utrwalać wizerunku dziecka (poprzez filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Ośrodka bez zgody opiekuna dziecka.
7. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
8. Upublicznienie przez pracownika wizerunku dziecka utrwalonego w formie fotografii wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka zawierającej informację, gdzie będzie umieszczony wizerunek i w jakim celu.
9. Starsze dzieci mają prawo zdecydować, czy ich wizerunek zostanie utrwalony i w jaki sposób zostanie użyty.

10. Zgoda rodziców lub opiekunów dziecka na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli rodzice/opiekunowie prawni lub/i dzieci zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć i ryzyku wiążącym się z publikacją wizerunku dziecka.
11. Pracownicy nie powinni używać osobistych urządzeń rejestrujących tj. telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych w celu rejestrowania wizerunku dzieci.
12. Niedopuszczalne jest przechowywanie i publikowanie wizerunku dziecka na prywatnych mediach społecznościowych pracowników Ośrodka lub w innej formie.
13. Materiały zawierające wizerunek dzieci należy przechowywać w sposób zgodny z prawem i bezpiecznym dla dzieci – zdjęcia w zamkniętej na klucz szafce.
14. Nie należy przechowywać materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną np. pendrive.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych - procedura ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Na terenie Ośrodka dzieci nie mogą korzystać z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet z np. laptopów, tabletów, smartfonów - urządzeń zarówno służbowych i prywatnych należących do pracowników Ośrodka.
2. Za wiedzą i zgodą opiekuna prawnego lub rodzica dziecko może używać na terenie Ośrodka urządzenie elektroniczne z dostępem do sieci Internet, jest to urządzenie należące do opiekuna.
3. Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za prywatne urządzenia elektroniczne z dostępem do sieci Internet, które są w posiadaniu opiekuna dziecka lub dziecka, a których używa dziecko. Urządzenia te powinny mieć blokadę rodzicielską.
4. Jeżeli zachodzi podejrzenie, iż urządzenie elektroniczne z dostępem do sieci Internet (o którym mowa w punkcie 3) może przyczyniać się do krzywdzenia dzieci może zostać uruchomiona w Ośrodku interwencja.

5. Na wszystkich komputerach z dostępem do Internetu na terenie Ośrodka jest zainstalowane oraz systematycznie aktualizowane oprogramowanie antywirusowe, antyspamowe i firewall.
6. Zabronione jest samodzielne instalowanie oprogramowania oraz dokonywanie zmian w konfiguracji oprogramowania przez użytkowników komputera.
7. Na terenie Ośrodka zakazane jest filmowanie, fotografowanie oraz utrwalanie dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych przez małoletnich, chyba że osoba nagrywana/fotografowana lub jej opiekun wyraziła na to zgodę.
8. W każdym przypadku, bez względu na to czy wyrażono zgodę czy nie, niedozwolone jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji sprzecznych z normami etycznymi i/lub społecznymi. Niedopuszczalne jest przesyłanie treści obraźliwych innym osobom.

STANDARD 2 – PERSONEL

Ośrodek przeprowadza proces zatrudnienia pracowników zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji oraz **monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.**

Zasady bezpiecznej rekrutacji

1. Ośrodek prowadzi rekrutację pracowników zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji, kierując się wartościami podzielanymi przez ośrodek, takimi jak szacunek wobec dzieci oraz przestrzeganie ich praw.
2. Ośrodek dba, aby osoby w niej zatrudnione oraz wolontariusze, stażyści i praktykanci, posiadały odpowiednie doświadczenie, kwalifikacje do pracy z dziećmi.
3. W każdym przypadku Ośrodek musi posiadać dane pozwalające zidentyfikować osobę zatrudnioną, niezależnie od podstawy zatrudnienia, tj. imię (imiona) i nazwisko, datę urodzenia oraz dane kontaktowe osoby zatrudnianej.
4. Zgodnie z art. 21 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym osoba zatrudniająca przed zawarciem umowy uzyskuje informacje czy dane kandydata do zatrudnienia są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym (rejestr z dostępem ograniczonym) lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Sprawdzenie w Rejestrze sprawców dokumentuje się wydrukiem informacji zwrotnej wygenerowanej z Rejestru i załącza się do akt osobowych pracownika. Figurowanie w Rejestrze wyklucza możliwość zatrudnienia kandydata w Ośrodku.
5. Pracodawca wymaga od osoby zatrudnianej informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Informację załącza się do akt osobowych pracownika.

6. Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska przedkłada ponadto:

a) informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi

b) oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa zgodnie z **załącznikiem nr 1**

7. Jeśli prawo państwa, o którym mowa w punkcie 6, nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, wówczas kandydat przedkłada informację z rejestru karnego z tego państwa.

8. Jeśli dane państwo nie prowadzi rejestru karnego lub prawo tego państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego, wówczas kandydat składa pracodawcy oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 7 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępstwami na tle seksualnym zgodnie z **załącznikami nr 2 i nr 3**

9. Informacja z punktu 7 oraz oświadczenia z punktu 8 pracodawca dołącza do akt osobowych pracownika.

Ponadto:

1. Personel Ośrodka przyjmuje i stosuje w Polityce ochrony dzieci zasady zapewniające bezpieczne relacje pomiędzy małoletnimi a personelem ośrodka – pracownikami, wolontariuszami, praktykantami.

2. Personel Ośrodka oświadcza, że zaznajomił się z zasadami zawartymi w Standardach w Diecezjalnym Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Toruniu oraz, że będzie ich przestrzegał, według **załącznika nr 4**. Oświadczenie to jest dołączone do akt osobowych pracownika.

3. Pracodawca może poprosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji z poprzedniego miejsca zatrudnienia. Niewypełnienie przez kandydata prośby pracodawcy nie rodzi negatywnych konsekwencji np. w postaci odmowy zatrudnienia.

4. Dyrektor oraz osoba wyznaczona przez Dyrektora (Koordynator) są odpowiedzialni za przygotowanie pracowników Ośrodka do stosowania Standardów.

5. Dyrektor oraz osoba wyznaczona przez Dyrektora (Koordynator) posiadają niezbędną wiedzę z zakresu rozpoznawania oznak krzywdzenia małoletnich, rodzajów przemocy oraz procedur stosowanych w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich.

6. Za bezpieczeństwo oraz czynności higieniczne względem małoletniego na terenie Ośrodka odpowiedzialni są rodzice/opiekunowie dziecka. Personel odpowiedzialny jest za stworzenie odpowiednich warunków podczas przeprowadzania badań, konsultacji, rozmów.

STANDARD 3 – PROCEDURY

W Ośrodku funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci.

Na potrzeby niniejszego dokumentu przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa dzieci:

- popełniono przestępstwo na szkodę dziecka (np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad dzieckiem).
- doszło do innej formy krzywdzenia: fizycznego (np. klapsy, popychanie, szturchanie) psychicznego (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innego niepokojącego zachowania (np. krzyk, niestosowne komentarze),
- doszło do zaniedbania dziecka lub rodzic/opiekun jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej).

Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rodzica/opiekuna lub osoby z zewnątrz

1. W przypadku uzyskania przez pracownika Ośrodka podejrzenia, że małoletni doświadcza przemocy lub jest zaniedbywany przez opiekunów lub inne osoby z którymi przebywa, ma on obowiązek przekazania tej informacji Dyrektorowi i Koordynatorowi oraz sporządzenia karty interwencji, której wzór stanowi **załącznik nr 5**. Kartę tę załącza się do dokumentacji dziecka.
2. Dyrektor lub Koordynator w obecności innego pracownika Ośrodka przeprowadza z małoletnim rozmowę w celu ustalenia faktów zdarzenia oraz wsparcia emocjonalnego małoletniego. Rozmowa odbywa się w miejscu i atmosferze zapewniającej dziecku poczucie bezpieczeństwa. Podczas takiej rozmowy pokrzywdzone dziecko zostaje zapewnione o przysługujących mu prawach do ochrony przed przemocą oraz o słuszności ujawnienia informacji o sytuacji krzywdzenia.
3. Po przeprowadzeniu rozmowy z małoletnim Dyrektor lub Koordynator organizuje spotkanie z rodzicami/ opiekunem prawnym, którego podejrzenie dotyczy, informując o uzyskanych danych dotyczących przemocy wobec małoletniego i obowiązku zawiadomienia odpowiednich

instytucji (prokuratura, policja, sąd rodzinny) oraz możliwych do podjęcia form udzielenia pomocy (np. dla rodzin w kryzysie).

4. Podjęte działania dokumentowane są w karcie interwencji.

5. W sytuacji stwierdzenia, że nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, Koordynator lub inna osoba sporządza notatkę z zakończenia procedury. Właściwym instytucjom (np. MOPR, PCPR) można zalecić dalsze obserwowanie sytuacji małoletniego.

6. W sytuacji, gdy małoletni doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, zagrożenia życia Dyrektor Ośrodka lub Koordynator powołuje zespół, którego zadaniem jest alarmowe powiadomienie policji i/lub innych służb, zapewnienie bezpieczeństwa małoletniemu a także opracowanie planu pomocy małoletniemu.

7. Dyrektor Ośrodka na wniosek uprawnionych instytucji (sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny, grupa diagnostyczno-pomocowa) udziela informacji o małoletnim.

8. **W załączniku nr 6** zawarty jest schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna.

9. Działania Ośrodka i podjęta interwencja w przypadku informacji powziętej z zewnątrz (np. anonimowego telefonu) uzależniona jest od możliwości identyfikacji zgłaszanego problemu oraz kompetencji Ośrodka. Konieczne może być zwrócenie się do innych instytucji posiadających informacje na temat małoletniego czy osób z nim powiązanych oraz/lub zawiadomienie odpowiednich służb.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika Ośrodka (stażystę, wolontariusza)

1. W sytuacji gdy pracownik Ośrodka jest świadkiem krzywdzenia dziecka ma on obowiązek podjąć działania zabezpieczające małoletniego przed dalszym krzywdzeniem – np. poprzez odizolowanie go od sprawcy czy przekazanie pod opiekę bezpiecznego dorosłego.

2. Osoba, która uzyskała informację, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika Ośrodka, ma obowiązek poinformowania o tym Dyrektora i Koordynatora Ośrodka.

3. Dyrektor Ośrodka wraz z Koordynatorem informują pracownika o zgłoszonym podejrzeniu i przedstawiają ocenę sytuacji. Przebieg rozmowy i podjęte ustalenia są udokumentowane w karcie interwencji.
4. W przypadku zasadności podejrzeń co do krzywdzenia małoletniego przez pracownika Dyrektor Ośrodka lub Koordynator informuje o zdarzeniu rodziców/opiekuna prawnego małoletniego oraz odpowiednie instytucje.
5. Dyrektor Ośrodka podejmuje wobec tego pracownika kroki zgodne z Kodeksem Pracy.
6. Wobec praktykantów, stażystów, wolontariuszy, osób świadczących usługi w stosunku do których zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa podjęte zostają działania zgodne z przepisami prawa.
7. Zobowiązuje się wszystkich pracowników Ośrodka i inne osoby, które powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego do zachowania tych informacji w tajemnicy.
8. **W załączniku nr 7** zawarty jest schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie: pracowników Ośrodka, praktykantów, stażystów, wolontariuszy oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników

1. W przypadku podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony przez inne dzieci pracownik Ośrodka, który to zauważył zgłasza informację Dyrektorowi lub Koordynatorowi.
2. Pracownik Ośrodka, który jest świadkiem agresywnego zachowania zobowiązany jest do natychmiastowej słownej reakcji w celu zażegnania konfliktu, odizolowania od grupy agresora, wezwania pomocy w razie potrzeby, udzielenia pomocy poszkodowanemu i pozostałym małoletnim.
3. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub innych zachowań ściganych z urzędu powiadamiana jest policja i sąd rodzinny. Pracownik wypełnia szczegółowo kartę interwencji z przebiegu zdarzenia.
4. W przypadku zdarzenia incydentalnego, niezamierzonego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, poniżenie, dyskryminowanie, krzyk, niestosowny komentarz) pracownik Ośrodka

przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu uświadamiając nieodpowiednie zachowanie, udziela pouczenia. O zdarzeniu zostaje poinformowany rodzic/opiekun prawny.

5. W załączniku nr 8 zawarty jest schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę małoletnią.

Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia ustala zespół powołany przez Dyrektora Ośrodka (Koordynator, pracownik zgłaszający przemoc, pedagog, psycholog) i dotyczy szczególnych sytuacji krzywdzenia małoletniego (wykorzystanie seksualne, znęcanie się fizyczne i psychiczne).

2. Celem planu wsparcia jest podjęcie działań interwencyjnych we współpracy z innymi instytucjami, jeśli jest taka potrzeba, współpraca z rodzicami/opiekunem prawnym w celu powstrzymania dalszego krzywdzenia małoletniego i zapewnienia mu pomocy, ustalenie czy konieczne są działania prawne, udzielenie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.

3. W ustaleniu planu wsparcia uczestniczy małoletni, jego rodzice/opiekun prawny, Dyrektor i/ lub Koordynator Ośrodka.

4. Plan wsparcia obejmuje: działania interwencyjne zapewniające małoletniemu bezpieczeństwo, formy wsparcia udzielane przez Ośrodek i inne specjalistyczne instytucje.

5. Do działań zaangażowany powinien być rodzic/ opiekun prawny małoletniego, który współpracuje z Ośrodkiem w celu powstrzymania sprawcy przemocy i wspiera małoletniego. W przypadku krzywdzenia przez oboje rodziców/ opiekunów prawnych interwencja polega także na powiadomieniu właściwych instytucji.

6. Plan wsparcia małoletniego, w zależności od potrzeb, może być kontynuowany także po zakończeniu procedury prawnej.

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego.

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia wobec małoletniego przestępstwa Dyrektor Ośrodka składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury.
2. Jeżeli zagrożone jest dobro dziecka Dyrektor Ośrodka zawiadamia sąd opiekuńczy.
3. O złożeniu zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego poinformowani zostają rodzice/opiekun prawny.

STANDARD 4 – MONITORING

1. Ośrodek monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi Standardami.
2. Ośrodek raz na dwa lata dokonuje oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
3. Oceny standardów dokonuje Dyrektor i osoba wyznaczona przed Dyrektora – Koordynator do spraw ochrony małoletnich, w formie raportu zawierającego wnioski z przeprowadzonej oceny, ewentualne sugestie, propozycje zmian oraz kierunki aktualizacji Standardów.
4. Raport jest sporządzony w formie pisemnej, a następnie dołączony do dokumentacji Ośrodka. W przypadku konieczności aktualizacji Standardów Dyrektor Ośrodka wprowadza do Standardów odpowiednie zmiany i ogłasza nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich.
5. Pracownik ośrodka informuje rodziców adopcyjnych, opiekunów prawnych lub faktycznych oraz dzieci o istnieniu Standardów, o miejscu gdzie można się z nimi zapoznać oraz o obowiązku ich stosowania w Ośrodku.
6. Standardy Ochrony Małoletnich, w tym wersja skrócona przeznaczona dla dzieci, są udostępnione na stronie internetowej oraz wywieszane w widocznym miejscu w siedzibie Ośrodka w celu zaznajomienia się z nimi oraz ich stosowania.
7. Jeżeli rozwój psychiczny dziecka i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń opracowanych Standardów, wówczas pracownik ustnie informuje dziecko o najważniejszych zasadach wynikających ze Standardów.
8. Osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku i udzielenie mu wsparcia jest Dyrektor Ośrodka, który może również wyznaczyć osobę – Koordynatora, który będzie odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dziecku oraz udzielania mu wsparcia.
9. Pozostali pracownicy Ośrodka mogą przyjmować zgłoszenia o zdarzeniach zagrażających dziecku, które następnie przekazują Dyrektorowi Ośrodka i/lub Koordynatorowi wymienionemu w punkcie 8.
10. Wsparcie udzielane dziecku po ujawnieniu krzywdzenia uwzględnia charakter, w tym ograniczenia i możliwości organizacyjne Ośrodka. Pomoc i wsparcie mogą być udzielane przy

współpracy z rodzicami adopcyjnymi, opiekunami prawnymi lub faktycznymi, placówkami opiekuńczo- wychowawczymi, organizatorami lub opiekunami rodzinnej pieczy zastępczej.

11. Ośrodek tworzy wewnętrzny **rejestr** ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń, które zagrażają dobru dziecka. Rejestr przechowywany jest w siedzibie Ośrodka w bezpiecznym miejscu zgodnie z **załącznikiem nr 9**.

Do Polityki Ochrony Małoletnich w Diecezjalnym Ośrodku Adopcyjno- Opiekuńczym w Toruniu dołącza się załączniki:

Załączniki nr 1, nr 2, nr 3 – Oświadczenia dotyczące Zasad bezpiecznej rekrutacji na stanowiskach związanych z pracą z dziećmi

Załącznik nr 4 – Oświadczenie o znajomości i przestrzeganiu zasad zawartych w standardach ochrony małoletnich Diecezjalnego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Toruniu

Załącznik nr 5 – Karta interwencji

Załącznik nr 6 – Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna

Załącznik nr 7 – Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie: pracownicy ośrodka, praktykanci, stażyści, wolontariusze oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem

Załącznik nr 8 – Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę małoletnią

Załącznik nr 9 – Rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu